

verks-bibliotek, Folkrörelsernas arkiv, Karlstad). En annan avritning av Fryxells runslinga, tydligen gjord av Eric Götlin (1744–1820), ingår i Ihreska handskriftssamlingen nr 112, UUB.

Runinskriften lyder (enligt teckningarna):

a · biorgu · pinsi · ristu · harma · runar · atta · bryþir · iftir · matts · brupur · sin · er · uar · friþriks · konks · hirpsuein · auk · anþapist · iftir · uars · herras · byrþ · þusunþ · siuhunþrþ · fióratiu · seks · uetra ·

»På detta berg ristade sorgerunor åtta bröder efter Mats, sin broder, som var Fridrik konungs hirdsven och dog efter vår herres börd tusen sjuhundrafyrtiosex vintrar.»

Fridrik Fryxell (1724–1805) har alltså i oktober 1748 ristat sina runor i det släta »berget bredewid elfwen», på den plats där bron till Väse kyrka nu ligger. Fr. Fryxell är känd som samlare och genealog. Han var son till kyrkoherden i Väse, Elov Fryxell (1684–1751).

Den i inskriften nämnde »livdrabanten Mats», som alltså har dött år 1746, var en av kyrkoherdens nio söner.

2. Rör, Väse sn

Pl. 3, 4.

Litteratur: Th. Wijkander och J. P. Bergendal. Skrivelse till Vitterhetsakademien den 28/1 1865 (ATA); N. G. Djurklou, Bidrag till Wermlands antiqvariska topografi 1, 1866 (hs i ATA, tryckt i Värmland förr och nu 1954, s. 91); Fr. Carlsson, Kulturhistoriska bilder (1907), s. 22 f., 2. uppl. (1938), s. 28, Fornminnes-märken i Väse socken Värmland 1907 (hs i ATA); Sverige, Geografisk Topografisk Statistisk beskrifning 5 (1915), s. 371, 412; E. Nygren, Värmlands fornminnen (i: En bok om Värmland, 1917), s. 168 f.; L. Brodin, Framåt marsch i den värmländska hembygdsrörelsen (i: Karlstads-Tidningen den 26/9 1929); Värmlands Posten den 2/7 1931; J. Löfberg, Skrivelse till Riksantikvarieämbetet den 16/12 1933 (ATA); K. A. Gustawsson, Skrivelse till Riksantikvarien den 10/8 1934 (ATA); M. Sjöbeck, Värmland (1934), s. 94; H. Kjellin, »Wärmeland i sitt Ämne och sin upodling» (i: Värmland förr och nu 1939–1940, s. 163); I. Atterman, Från Värmlands forntid (i: Värmland, utg. av J. Furuskog, 1941, s. 97); G. von Schoultz och G. Svensson, Anmärkningar till Djurklou a. a. (i: Värmland förr och nu 1954, s. 137); H. Elovson och R. Holmström, Värmland och värmlänningarna förr och nu (i: Värmland, Allhem, 1956, s. 37); K. J. Karlsson, Väse socken i forntid och nutid (1958), s. 19; I. Hjerdt och K. J. Karlsson, Väse socken (i: Sveriges bebyggelse, Landsbygden, Värmlands län 1 (1962), s. 750; H.-G. Goetz, Geschichte des Wortes »run (rune)» und seiner Ableitungen im Englischen (1964), s. 2; S. B. F. Jansson, Skrivelse till Riksantikvarieämbetet den 25/6 1965 (ATA).

Äldre avbildningar: J. W. Alsterlund, teckning 1864 (Värmlands museums arkiv och i hs Alsterlund VII, Kristinehamns läroverksbiblioteks handskriftssamling, Föreningen Värmlandsarkiv, Karlstad, lavering 1864 [W. L. Rydberg] (ATA; återgiven i Värmland, Allhem, 1956, s. 37); N. G. Djurklou, teckning i a. a. 1866, pl. XXVI; J. Löfberg, foto 1933 (av stenens tidigare plats. ATA); I. Atterman, foto 1935 (ATA); E. Floderus, foto 1943 (ATA).

Runstenen står nu på en parkeringsplats i södra kanten av Europaväg 18, 1,6 km NV om Väse kyrka, 1 km V om Ve, 500 m ÖNÖ om Rör. Ristningsytan är vänd åt N, mot vägen. Fyndplatsen är belägen ett 50-tal meter S om den plats där stenen nu står; där har stenen säkert från början varit rest. Den ursprungliga platsen är av intresse. Rör-stenen har nämligen av allt att döma varit rest vid samma gamla väg som Järsbergsstenen (se ovan s. 22 f.).

Rörstenen upptäcktes år 1864. Fyndet rapporterades till Vitterhetsakademien i januari 1865 av ordföranden och sekreteraren i den då helt unga värmländska fornminnesföreningen: »Ehuru Wermlands Naturhistoriska och Fornminnesförening, i enlighet med den förklaring dess bestyrelse under nästlidne April månad afgifvit, icke kunnat medhinna insändandet af någon årsberättelse för år 1864, hvilket år föreningen måste anse såsom det första för fornminnesafdelningens verksamhet, kan bestyrelsen dock icke underlåta att redan nu inberätta, det en runsten blifvit funnen djupt under jordytan i ett gärde å hemmanet Rör i Väse socken af Wermlands län. Stenens hela höjd är 3 alnar 8 tum; platta sidan från 20 tum till en aln; kanten å hvilken ristningen förefinnes, är öfverst 5 tum, på midten 11 tum, nedåt 8 tum; runskriften är 1 1/2 aln lång och runornas höjd 3 till 5 tum. Kronofogden Sandelin, boende på det endast några hundra alnar från fyndstället aflägsna Kronofogdebostället Wee, har lofvat låta uppressa stenen i början af nästa sommar. Ritning af denna runsten äfvensom ny ritning af runstenen vid Hoflanda på Hammarön, båda gjorda af Collega scholæ i Christinehamn J. W. Alsterlund, bifogas. Carlstad den 28 januari 1865. Th. Wijkander/J. P. Bergendal.»

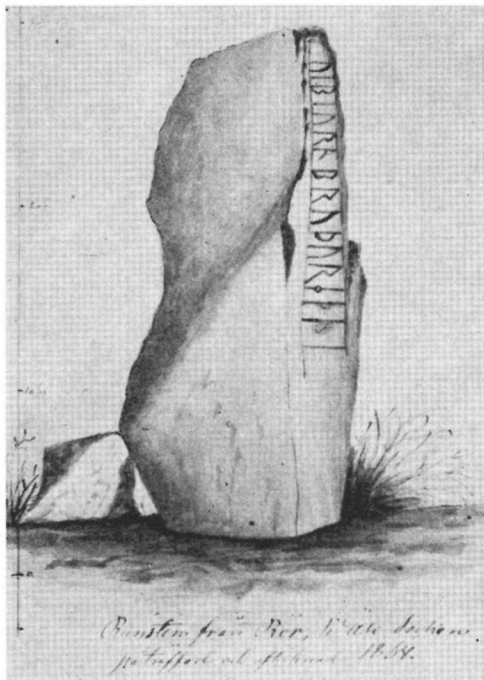

Fig. 13a. Vr 2. Väse sn, Rör. Efter teckning av J. W. Alsterlund 1864.

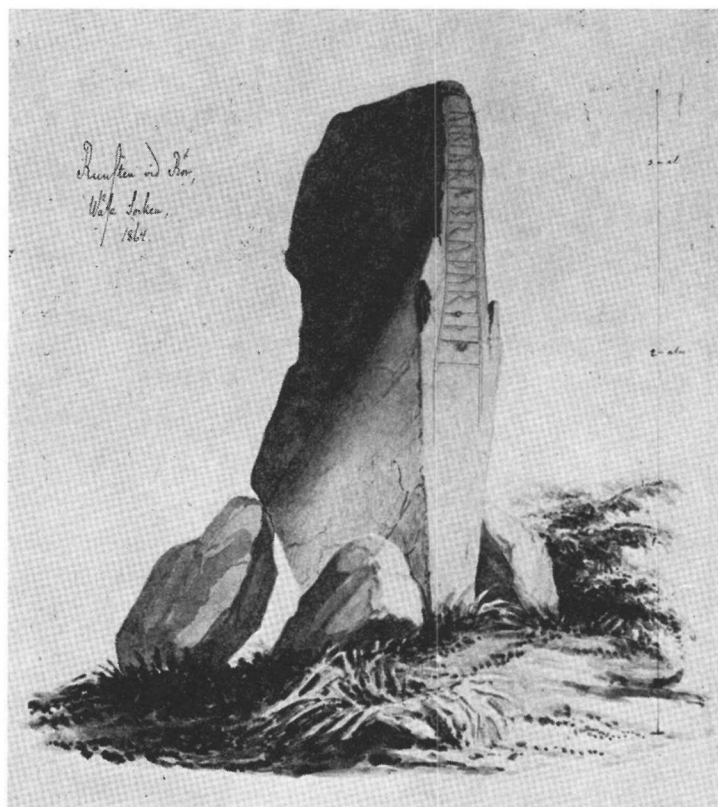

Fig. 13b. Vr 2. Väse sn, Rör. Efter lavering 1864.

N. G. Djurklou, som besökte platsen under sin forskningsresa år 1866, lämnar i sin berättelse till Vitterhetsakademien följande upplysningar: »En *Runsten* upptäcktes för 2 år sedan uti ett gärde ungefär midt emellan Rör och We, och blef sedermera på Kronofogden Sandelins föranstaltande upprest på andra sidan om gärdesgården till venster om landsvägen, som förer till Karlstad. Stenen, af rödaktig granit, är ofvan jord 4,3 fot hög 1,8 fot bred.»

Missionspredikanten Fredrik Carlsson, som var livligt intresserad av sin hembygds fornminnen, redogör i skriften *Kulturhistoriska Bilder* (1907) »för de fornminnesmärken af skilda slag, som blifvit funna inom Väse församling». Där omnämns givetvis också runstenen vid Rör. Den »blef år 1865 funnen på Röörs ägor under dikesgrävning strax intill stora landsvägen ungefär midt emellan Rör och Vee, där stenen upprestes och ännu kvarstår». I en till Vitterhetsakademien år 1907 insänd redogörelse för »Fornminnes-märken i Väse socken» lämnar Carlsson något utförligare upplysningar: »År 1865 blev vid dikesgrävning ... en sten funnen djupt ned i botten af ett dike. Vid närmare undersökning befanns stenen i ena kanten hafva inhuggna runor. Stenen restes då på nästan samma plats, han blifvit funnen, strax intill stora landsvägen på södra sidan om denna, ungefär midt emellan Wee och Rör.» Därefter redogör Carlsson för stenens mått och inskrift.¹

¹ Om ett par andra fornlämningar vid Rör skriver han: »Strax intill Rör uppe på en bärgås i skogen ligger ett kummel, som mäter 25 meter i tvärmått. Utan tvifvel har det äfven haft rätt anseelig höjd. För vid pass en 40 år sedan förstördes tyvärr detta ortens förnämsta minnesmärke genom att ägaren till hemmanet — herr Olsson i Höje — lät bygga tvänne större ladugårdar, den ene i Rör och den andre i Silkestadtorp, och därvid tagande allt stenmaterial från det kummel, som förmodligen gifvit gården dess namn. Trots förstörelsen ligga ännu hundratals lass med sten kvar på platsen, och kumlets konturer äro

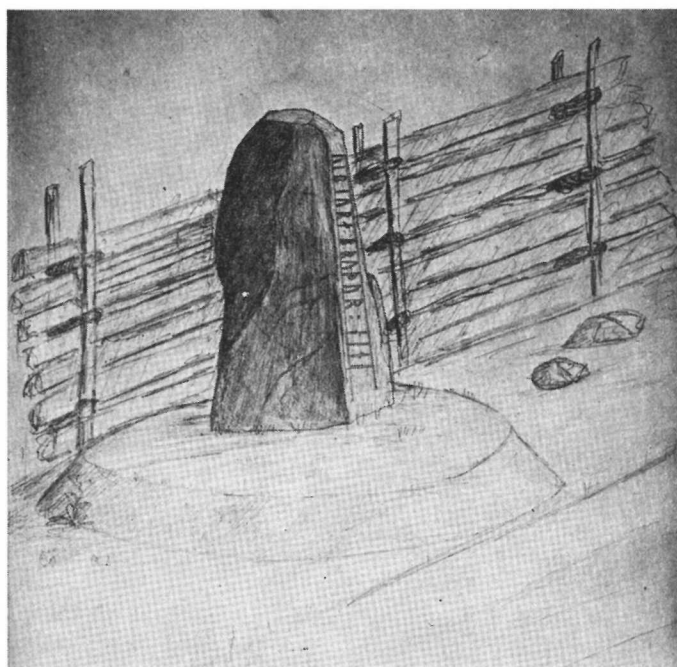

Fig. 14. Vr 2. Väse sn, Rör. Efter teckning av N. G. Djurklou 1866.

Runstenen har vid ett par tillfällen flyttats från den plats på gårdet invid den gamla landsvägen, där den icke lång tid efter upptäckten hade rests. Den platsen hade nämligen genom vägomläggningar befunnits olämplig. Sålunda anhöll år 1933 den dåvarande ägaren av Rör, konsul J. Löfberg, »om rätt att flytta den å hemmanet Rörör's ägor befintliga runstenen — den s. k. Wee-stenen — från dess nuvarande plats söder om gamla landsvägen ... till en plats belägen 20 meter norr ut ... å en vid vägomläggning uppkommen kilformig figur intill gamla och nya vägens skärningspunkt. På denna plats har jag låtit upplägga ett femtiotal lass jord och därigenom åstadkommit en förhöjning i terrängen, avsedd att utgöra fundament för stenen ... Som skäl för denna framställning tillåter jag mig anföra, dels att runstenen genom den föreslagna förflyttningen skulle bli på långt håll skönjbar för vägfarande i motsats till vad nu är fallet, då stenen står så lågt att den endast undantagsvis observeras ... dels att ett vackert inslag i landskapsbilden skulle ernås genom att stenen gäves ett dominerande läge och att förslagsvis i dess närhet planterades en eller annan ek. Som ett ytterligare skäl för stenens förflyttning torde kunna anföras, att markytan vid stenens fot ligger endast c:a 70 cm över den nedanför liggande Panksjöns högvattenyta, vilket förhållande under beaktande av den sekulära nivåförändringen synes tala för, att stenens ursprungliga plats varit belägen några meter längre mot norr någonstades i närheten av den nu föreslagna platsen, där marknivån — bortsett från den nu ditfraktade jordmassan — ligger c:a 150 cm högre än markytan vid stenens fot. Utan alla anspråk vågar jag det antagandet, att Panksjön vid den tid då runstenar restes hade sin strandbädd där gamla landsvägen senare byggts och att stenen vid

rätt tydliga. Ett stycke norr om Rör inne i skogen ligger äfvenledes ett kummel på en bergknalle. Det är ej synnerligen stort.» I protokollet från Vitterhetsakademiens sammanträde den 5/12 1907 (ATA) noteras, att berättelser hade inkommit från några av akademiens stipendiater. Akademien beslöt »att tilldela missionspredikanten Fredrik Carlsson sin antikvariska prismedalj i silver för dennes berättelse om fornminnesmärken i Väse härad Värmland». Fredrik Carlsson har, på grund av denna berättelse av år 1907, kommit att anses som Rörstenens upptäckare. I *Värmland förr och nu* 1954 (s. 137) heter det: »Denna runsten upptäcktes år 1865 på Rör's ägor i botten av ett dike mellan Rör och Ve av sedermera missionspredikanten Fredrik Carlsson, vars sakliga och värdefulla förteckning över fornlämningarna i socknen ... rönt äran att nämnas i Vitterhetsakademiens protokoll den 5/2 1907.» I *Värmland* (Allhem) upprepas denna felaktiga uppgift: »I mitten av 1860-talet upptäcktes ... en runsten av den intresserade fornforskaren och missionspredikanten Fredrik Carlsson.»

Fig. 15. Vr 2. Väse sn, Rör. Runstenen på sin gamla plats. Efter foto 1933 av J. Löfberg.

detta bygge vräcks undan ned i sänkan mot söder, där den som bekant återfanns nedmyllad i jorden på ett djup av 30 a 40 cm, enligt vad äldre personer i trakten hava att berätta.» Stenens dåvarande plats framgår av Löfbergs foto, som återges på fig. 15.

Med anledning av denna skrivelse besiktigades platsen av antikvarien K. A. Gustawsson den 26/7 1934. Han meddelar: »Stenen står nu i dikeskanten söder om och intill den gamla landsvägen. Platsen, som ligger djupt under vägbanan, är ej ursprunglig. Stenen påträffades enligt uppteckning år 1906–07, av missionspredikanten Fredrik Carlsson, år 1865 vid dikesgrävning djupt i botten av ett dike. Stenen lär därvid ha rests på nästan samma plats, som den blev funnen. Troligt är att stenen stått invid det forntida vadet över bäcken, som går fram invid stenens nuvarande plats. Bäcken är nu delvis täckdikad. Dess ursprungliga sträckning är därför svår att närmare bestämma. Landsvägen har här rätats, breddats och delvis ombyggts, varigenom runstenen fått en mycket undanskymd plats och den kan endast med svårighet iakttagas från den nya vägen. Den föreslagna platsen utgöres av en rund jordkulle, som markägaren låtit göra på södra sidan av den nya vägen i åkern nära diket, alltså mellan den gamla och den nya vägen ... Stenen bör flyttas till den plats som nu upptages av högen.»

Stenen restes på sin nya plats, och där fick den stå ett tjugotal år. På grund av att landsvägen breddades och vägbanan höjdes blev också den nya platsen så småningom otjänlig. Vid mitt besök hösten 1953 antecknades: »Stenen står alldeles för lågt, *toppen* är nu i samma höjd som vägbanan.» År 1968 flyttades stenen och restes på ny grund på sin nuvarande plats.

Röd medelkornig gnejsgranit. Höjd 148 cm, ristningsytans (norra smalsidans) största bredd är 27 cm, stenens bredd är nedtill 63 cm. Största runan (16 n) är 12 cm, minsta runan (1 u) 8 cm. Ramlinjerna vidgar sig alltså nedåt. Ristningsytan är jämn och inskriften välbevarad.

Inskrift:

uibiurn • brupur • sin

5 10 15

Vibiorn, broður sinn.

»Vibjörn, sin broder.»

Till läsningen: Före 1 **u**, som har förlorat ett litet stycke av toppen, finns inga spår av skiljetecken. 2 **i** är ej stunget. 7 **n** har ensidig bistav; samma form har inskriftens andra **n**-runa, 16 **n**. Skiljetecknet efter 7 **n** består av en djup, rund punkt, som är något lågt placerad för att undvika **n**-bistaven. Också inskriftens andra skiljetecken (efter 13 **r**) består av en rund punkt. I 10 **u** finns mellan huvudstaven och bistaven en grund, ojämn fördjupning, som säkert är naturlig. Efter 11 **p** finns lågt i runbandet en rundad fördjupning; den är ej huggen. 14 **s** har kortform; staven är onormalt lång för denna runtyp, i det att runan endast är knappt en tredjedel kortare än de omgivande runorna. Staven avslutas med ett tydligt, något rundat tvärstreck. Nedanför tvärstrecket fortsätter staven ända ned till ramlinjen, men här är huggningen betydligt grundare, endast skisserad. Ristaren har alltså tanklöst från början gett **s**-runan normal runhöjd, men observerat sitt misstag, innan runan var färdigristad. I 15 **i** finns en flack, grund fördjupning, som säkert är naturlig. Efter 16 **n** finns ej skiljetecken. Däremot finns där en linje av samma utseende som en **i**-runa. Linjen korsas upptill av en naturlig skåra. Av allt att döma skall denna linje tjänstgöra som runbandets nedre begränsningslinje. Det är emellertid att märka, att ramlinjerna fortsätter ytterligare ett stycke; den övre fortsätter 7 cm, den nedre 4 cm (se Pl. 4).

Djurklou lämnar följande uppgifter om ristningen: »Runslingan är huggen på hällens ena kant och widgar sig nedåt, så att då de öfversta runorna äro tre tum höga hafva de nedersta en höjd af 4,5 tum. Runslingan innehåller endast följande trenne ord: **uibiura • brupur • aini** »och då sista ordet» **aini** »eller måhända» **raini** »synes vara dativus, så får man väl antaga att det är den persons namn till hvars minne brodern Webjörn reste stenen. Inskriften är kort, men stenen gifver ingen anledning att den varit längre.» — Fr. Carlsson (1907, ATA): »Inskriptionen, som är anbrakt i ena kanten och läses uppifrån och nedåt, har följande lydelse: **uibiurn • brupur • sin**. Runan 14 **s** ⁽¹⁾ återges oriktigt som **ς**. I *Kulturhistoriska bilder* (1907) tolkas inskriften på följande sätt: »Björn i Vee (reste stenen till minne efter) sin broder.» — E. Nygren (*Värmlands fornminnen*): »Inskriften, som är anbragt i rak linje å stenens ena kant, innehåller endast orden: **uibiurn : brupur sin**, d. ä. '(åt) sin bror Vebjörn'. Detta låter förmoda, att namnet på den, som rest minnesvården, endera förekommit å ett avslaget stycke av densamma, vilket emellertid Djurklou, som själv undersökt stenen, förnekar, eller ock å en annan sten, som nu förkommit. Inskriften, vari även enstaka svensk-norska runor uppträda, dateras av prof. von Friesen till tiden omkring 1050.»

Rörstenens inskrift är alltför korthuggen för att man skall kunna uppfatta den som fullständig. I en minnesinskrift av denna typ är det nära nog otänkbart, att den som reste stenen ej är namngiven. Vad som nu återstår förefaller att utgöra endast inskriftens avslutning. Det är, på grund av ristningsytans mot toppen smalnande form, uteslutet, att inskriftens början har funnits på denna sten. Det första partiet med bl. a. resarens namn är av allt att döma att söka på en sedan länge försvunnen runsten — en parsten till Rörstenen. För detta antagande talar det förhållandet, att Rörstenen otvivelaktigt ursprungligen har stått rest vid en gammal väg, sannolikt vid den viktiga landförbindelsen icke endast mellan Bro (=Kristinehamn) och Tingvalla (=Karlstad) utan mellan Norge och det gamla Sveariket. Om denna landförbindelse se ovan s. 22 f. Stenen har alltså varit en »brosten». Den har rests på den plats, där vägen korsade ett mindre, nu sedan länge täckdikat vattendrag, som löpte genom sankmarken vid Panksjöns norra strand. Under somrar och höstar har vägsträckningen här av allt att döma varit besvärlig att taga sig över.

I många fall bestod ju den slutande vikingatidens bromonument av flera stenar, med eller utan runor. De mest kända runstensbroarna är Jarlabankes bro och Broby bro i Täby (U 164, 165 och U 136). Sådana brostenar har bl. a. haft till uppgift att markera stället där »bron» legat. De skulle leda de ridande eller gående över den plats som genom stenläggning i vattendragets botten hade gjorts framkomlig.

I den lösa marken vid Rör har runstenarna tidigt fallit omkull och sjunkit ned i jorden. Av en slump kom så den ena av dem i dagen igen, typiskt nog »vid dikesgrävning». Parstenen *kan* fortfarande finnas kvar, dold av jorden, i närheten av den plats, där Rörstenen år 1864 framgrävdes. På denna försvunna parsten har inskriftens början stått med namnet på den som lät resa de båda stenarna och möjligen en upplysning om att man lät »göra denna bro».

Den uppfattning som här har framförts är givetvis endast en gissning, men den torde vara den naturliga förklaringen till att Rörstenens inskrift endast innehåller de tre orden »Vibjörn, sin broder».

Anmärkningsvärt är att ristaren endast har utnyttjat stenens ena smalsida. Också stenens bredsidor erbjuder på sina släta ytor god plats för ristning. Man skulle — om man vågar fortsätta gissandet — kunna tänka sig, att ristaren har funnit det avslutande partiet av sin inskrift alltför kort för att placeras på en av bredsidorna. Smalsidan erbjöd ett lagom stort utrymme för de viktiga avslutande orden i minnesinskriften.

Otto von Friesen daterar Rörstenens inskrift till omkring 1050. Mot en sådan datering kan inga vägande invändningar göras.¹

Den man, som runstenen (eller runstenarna?) är rest efter, bär ett ganska vanligt namn. *Vibiorn* (*Vebiorn*) är hittills belagt på ett tjugotal svenska runstenar. I Norge är det tämligen vanligt under medeltiden.

Säter, Alsters sn

Fernow har fått ett meddelande om att en runsten skulle ha funnits vid Säter i Alsters sn, men han har tydligen aldrig själv sett stenen. I sin *Beskrifning Öfver Värmland* (s. 148) skriver han, att på denna plats finns »icke allenast en Ättehö, utan har ock, efter berättelse, icke länge sedan, därstädes funnits en Runsten ...» I »Tillägningar» (a. a. s. 885) ger han några närmare upplysningar om platsen för runstenen: »Wid Säter, S.W. från gården är en med Enebuskar och 2 Björkar öfverväxdt Kulle på Bergshallar, där Runstenen skal hafwa legat, hwilken blifwet i husen inmurad. Men något längre från gården N.O., i Hästhaget, på en Backe, är en tämmeligen stor Ättekulle upkastad på sielfwa stället, i en fyrkant, med graf omkring och sten inblandad. Skogen, som waret öfverväxdt, är nu afhuggen (Insp. And. Hedenström:).»

Djurklou, som på grund av Fernows uppgifter sökte runstenen, meddelar: »Stället egare, en Herr Roman, härom tillfrågad, påstod dock att denna uppgift icke vore sannolik. Han hade i flera år egt gården och derunder ombyggt nästan alla husen, men Fernows runsten hade ingenstädes kommit till synes» (*Bidrag till Östra Wermlands antiqvariska topografi*, 1866). — I *Sverige* bd 5 (1915) nämner H. Kjellin en »nu förlorad runsten» vid Säter (s. 409). E. Nygren påpekar (i: *En bok om Värmland 1*, 1917, s. 169), att Fernow »nämner en, sedermera förgäves eftersökt, runsten vid Säter i Alsters socken».

De efterforskningar efter »runstenen» som senare har gjorts har också varit fruktlösa. Det är mycket ovissst, om det har funnits någon runsten vid Säter. Sannolikt är den till Fernow lämnade uppgiften oriktig.²

3. Västra Hovlanda, Hammarö sn

Pl. 4, 5.

Litteratur: L 1040. Ransakningarna 1683 (tryckt i Dybeck, Runa 1847, s. 8 och i Ransakningar efter antikviteter 2, 1869, s. 187); E. Hofsten, *Beskrifning öfver Wermeland* (hs S 100, UUB; tryckt i Värmland förr och nu 1917), s. 97 f.; D. Noreen, *Berättelse* (med avbildning) om Hovlandastenen (odat. hs 1728 i ATA); Hammarö församlings stämmoprotokoll av år 1732; J. Peringskiöld, *Monumenta 6* (hs F h, KB) bl. 128, ny paginering s. 450; E. Tuneld, *Inledning til Geographien Öfver Sverige* (1741), s. 195 (också i senare upplagor av Geographien); E. S. Ekman, *Wärmeland I Sit Ämne Och I Sin Upodling 1* (1765), s. 285; E. Fernow, *Beskrifning Öfver Wärmeland 1* (1773), s. 127, 885, *Archivum Wermelandicum* Tom 1 (hs i Karlstads Stifts- och läroverks-bibliotek, Folkrelseernas arkiv, Karlstad), s. 571; Fr. Fryxell, *Bibliotheca Wermelandica* (hs U 16, KB), s. 2, *Wermelandia Ecclesiastica* Eller *Karlstads Stifts Kyrko- och Präste-Chronica* (hs I. 26: 1, KB); A. Lignell, *Förteckning öfver de Fornlemningar från Hedendomen och Katolska tiden, som år 1837 finnas uti Hammarö socken* (i Kristinehamns läroverksbiblioteks handskriftssamling, sign. Lignell XX, Föreningen Värmlandsarkiv, Karlstad); P. Björkman, *Beskrifning öfver Wermland* (1842), s. 144; J. Hammarin, *Karlstads Stifts Herdaminne 1* (1845), s. 272 f.; F. L. Borgström, *Berättelse öfver en resa i Wermland, anställd sommaren 1845, på Kongl. Vitterhets-, Historie- och Antiquitets Akademiens bekostnad* (hs i ATA, tryckt i Kristinehamns Allehanda 1875 och i Värmland förr och nu 1915, s. 11); Th. Wijkander och J. P. Bergendal, *Skrivelse till Vitterhetsakademien den 28/1 1865* (ATA); N. G. Djurklou, *Bidrag till Wermlands antiqvariska topografi 2*, 1867 (hs i ATA, s. 24 f., tryckt i Värmland förr och nu 1956), s. 28 f.; H. Kjellin, *Fornminnen* (i: *Sverige, Geografisk, topografisk, statistisk beskrifning* bd 5, 1915), s. 371, 405, *Prolog vid Hammarö köpings tillblivelse nyårsnatten 1949* (i: *Hammarö, en hembygdsbok*, 1957), s. 167; T. J. Arne, *Bidrag till Värmlands förhistoria* (i: *Fornvännen* 1917), s. 34;

¹ Helge Kjellin anser, att inskriften »härrör från 900-talet e. Kr. och tillhör därmed vikingatiden»; se *Värmland förr och nu 1939-1940*, s. 163. Kjellins datering är osannolik.

² Vid lägenheten Fridhem, Alsters sn, finns i en berghäll en »urnordisk» inskrift, ristad för några årtionden sedan.